

Nr B 104

Utlåtande i anledning av väckta motioner om uppflyttning från den 1 januari 1959 av de orter, som nu hänföres till ortsgrupp 2, till ortsgrupp 3.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: B 168) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: B 206), har hemställts, att riksdagen, vad beträffar den statliga lönegrupperingen, måtte besluta att med verkan från den 1 januari 1959 uppflytta de orter, som nu hänföres till grupp 2, till grupp 3.

Till stöd för ifrågavarande förslag har motionärerna åberopat motiveringen i den till bevillningsutskottet hänskjutna motionen II: B 220.

Utskottet. I de föreliggande motionerna yrkas — med hänvisning till motiveringen i den till bevillningsutskottet hänvisade motionen II: B 220, som avser skattegrupperingen — att riksdagen, vad beträffar den statliga lönegrupperingen, måtte besluta att med verkan från den 1 januari 1959 uppflytta de orter, som nu hänföres till ortsgrupp 2, till ortsgrupp 3.

I anledning härav vill utskottet erinra om att frågan om avskaffande av ortsgrupp 2 var föremål för behandling av utskottet i dess utlåtande den 7 december 1956, nr 226, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i dyrortssystemet. Utskottet hade i nämnda ärende inhämtat utlåtande av dyrortsnämnden, som i sin tur hört socialstyrelsen. För egen del hemställde utskottet i första hand, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av dyrortssystemet. Riksdagen biföll denna hemställan, och en i anledning därav tillkallad utredning (ortsgrupperingsutredningen) har sedermera under hösten 1957 avgivit betänkande angående löne- och skattegrupperingarna (SOU 1957: 42).

I samband med att utskottet i sitt nyssnämnda utlåtande förordade en översyn av det nuvarande dyrortssystemet anförde utskottet, att såsom dyrortsnämnden framhållit borde såväl en omgruppering som en omprövning av antalet ortsgrupper grundas på en ny prisgeografisk undersökning, varvid borde övervägas om den borde baseras på samma principer som tillämpades vid den senaste undersökningen (år 1951). Vad särskilt angår frågan om antalet ortsgrupper anförde utskottet i sitt ifrågavarande utlåtande, att utskottet icke då var berett att taga ställning till huruvida en minskning av antalet ortsgrupper borde företas utan ansåg att detta fick bli beroende av utredningens resultat.

I sitt betänkande den 27 november 1958, nr B 18, i anledning av väckta motioner rörande ortsgupperingen inom beskattningen, har bevillningsutskottet erinrat om vad statsutskottet anfört i det nämnda utlåtandet 1956: 226 och bl. a. uttalat, att i ortsgupperingsutredningens betänkande liksom i remissyttrandena däröver framförts värdefulla synpunkter för uppläggning av den prisgeografiska undersökning som statsutskottet förordade år 1956 och som nu synes vara den naturliga fortsättningen på strävandena att åstadkomma berättigade justeringar av ortsgupperingsförhållandena. Då enligt bevillningsutskottets mening den prisgeografiska undersökning som nyss nämnts torde vara erforderlig för att bedöma frågan om spännvidden i ortsgupperingen samt antalet ortsgupper, har nämnda utskott icke ansett sig böra tillstyrka bifall till yrkandet i de föreliggande motionerna om slopande av ortsgrupp II vid skattegrupperingen. Bevillningsutskottet har emellertid förutsatt att Kungl. Maj:t omedelbart föranstaltar om en dylik undersökning och vidtar de ytterligare åtgärder, som erfordras för att frågan så snart som möjligt skall kunna föreläggas riksdagen, samt har föreslagit att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet anfört.

Vad angår de nu till statsutskottets prövning hänskjutna motionerna om ändring av antalet ortsgupper vid lönegrupperingen anser sig utskottet inte f. n. böra tillstyrka desamma. Under hänvisning till vad i detta utlåtande anförts samt med instämmande i vad bevillningsutskottet uttalat angående föranstaltande av en prisgeografisk undersökning anser sig statsutskottet böra föreslå, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av motionerna I: B 168 och II: B 206, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 5 december 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Ohlon, Ivar Johansson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Boman, Thun, Pålsson, Holmqvist, Sundelin, Rikard Svensson, Söderberg, Palme och fröken Ranmark; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Peterson i Degerfors, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, herrar Nihlfors, Heckscher, Larsson i Hedenäset, Gustafsson i Uddevalla och Gustafsson i Kårby.

Reservation

av herrar *Ivar Johansson, Pålsson, Larsson* i Hedenäset och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett

dels att den del av utskottets utlåtande, som på s. 1 börjar med »I samband med» och på s. 2 slutar med »utskottet anfört», bort ha följande lydelse:

»I fråga om lönegrupperingen har utredningen framhållit, att ett slopande av den officiella lönegrupperingen kommer att framkalla problem av skilda slag. Att utarbeta förslag till lösning av dessa problem ansåg utredningen ligga utanför ramen för dess uppdrag. Utskottet vill erinra om att det i sitt nyssnämnda utlåtande 1956: 226 anförde, att såsom dyrortsnämnden framhållit en ny prisgeografisk undersökning borde företagas. I sitt betänkande den 27 november 1958, nr B 18, i anledning av väckta motioner rörande ortsgupperingen inom beskattningen, har bevillningsutskottet förutsatt, att Kungl. Maj:t omedelbart föranstaltar om en prisgeografisk undersökning och vidtar de ytterligare åtgärder, som erfordras för att frågan så snart som möjligt skall kunna föreläggas riksdagen, samt föreslagit att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet anfört. Även statsutskottet finner det angeläget att en prisgeografisk undersökning omedelbart kommer till stånd.

Ett stort antal remissinstanser har i yttranden över ortsgupperingsutredningens förslag framhållit, att en uppflyttning av ortsgrupp 2 till ortsgrupp 3 inom lönegrupperingen bör kunna ske omedelbart. Utskottet delar denna uppfattning men anser det icke möjligt att genomföra en sådan uppflyttning förrän fr. o. m. den 1 januari 1960 (i motionerna föreslås den 1 januari 1959). Den av utskottet förordade uppflyttningen av ortsgrupp 2 aktualiserar frågan om särskilda tillägg för övre Norrland. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t förelägger riksdagen förslag i nämnda syfte.

Den av utskottet tillstyrkta reformen innebär att över 80 proc. av landets kommuner, omfattande 2/3 av landets befolkning, skulle tillhöra ortsgrupp 3. Efter en sådan sammanslagning skulle cirka 55 % av tjänstemännen på löneplan i statlig tjänst eller statsunderstödd verksamhet och cirka 60 % av den personal som är anställd av staten enligt kollektivavtal tjänstgöra på orter i ortsgrupp 3. Åtminstone en del av de ojämnheter i nuvarande ortsguppering, vilka skapat irritation och missnöje, skulle härigenom elimineras.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av motionerna I: B 168 och II: B 206,

a) beträffande den ställiga lönegrupperingen besluta att med verkan från den 1 januari 1960 uppflytta de orter, som nu hänföres till ortsgrupp 2, till ortsgrupp 3;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i förevarande utlåtande i övrigt anfört.»